

Odluka:

PŽ 520/2024-2

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 520/2024-2
ECLI broj: ECLI:HR:VTS:2024:10
Datum odluke: 06.02.2024
Vrsta odluke: Rješenje
Vrsta predmeta: Trgovački - drugostupanjski
[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: 65 PŽ-520/2024-2

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Raoula Dubravca, predsjednika vijeća, Lenke Ćorić, suca izvjestitelja i Ivane Mlinarić, člana vijeća, u stečajnom postupku nad dužnikom MK HVAR j.d.o.o., Osijek, Ulica Lorenza Jägera 14, OIB 24575012867, kojeg zastupa punomoćnik Domagoj Rešetar, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Rešetar i partneri d.o.o. Osijek, odlučujući o žalbi predlagatelja ELEKTRONIK CENTAR TRGOVINA d.o.o., Zagreb, Kopernikova ulica 5, OIB 83632578347, kojeg zastupaju punomoćnici Jadranka Sloković, odvjetnica u Zagrebu, Jasna Matičević, odvjetnica u Zagrebu, i Darko Šuper, odvjetnik u Osijeku, protiv rješenja Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-171/2023-42 od 13. prosinca 2023. i o žalbi dužnika protiv dopunskog rješenja Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-171/2023-48 od 3. siječnja 2024., u sjednici vijeća održanoj 6. veljače 2024.,

riješio je

I. Odbija se kao neosnovana predlagateljeva žalba i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-171/2023-42 od 13. prosinca 2023.

II. Odbija se dužnikova žalba kao neosnovana i potvrđuje dopunsko rješenje Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-171/2023-48 od 3. siječnja 2024. kojim je odbijen zahtjev dužnika za naknadu troškova postupka u iznosu od 250,00 EUR (dvjestopedeset eura).

III. Uvažava se dužnikova žalba i preinačuje dopunsko rješenje Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-171/2023-48 od 3. siječnja 2024. u preostalom dijelu tako da se nalaže predlagatelju da dužniku nadoknadi troškove postupka u iznosu od 750,00 eura (sedamstopeneset eura) u roku petnaest dana.

IV. Nalaže se predlagatelju da dužniku nadoknadi troškove žalbenog postupka u iznosu od 140,62 eura (stočetdeset eura i šezdesetdva centa) u roku osam dana, dok se njegov zahtjev za naknadu troškova u iznosu od 171,88 eura (stosedamdesetjedan euro i osamdesetosam centi) odbija kao neosnovan.

Obrazloženje

1. Rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-171/2023-42 od 13. prosinca 2023. odbijen je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom (točka I. izreke) i određeno da je predlagatelj dužan naknaditi troškove postupka u iznosu od 740,22 eura / 5.577,19 kuna, dok će se višak uplaćenog predujma za troškove vještačenja u iznosu od 719,73 eura / 5.422,81 kuna koji se nalazi na žiro računu suda vratiti predlagatelju.

2. Rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-171/2023-48 od 3. siječnja 2024. odbijen je zahtjev dužnika za naknadu troškova postupka u iznosu od 1.000,00 eura kao neosnovan.

3. Protiv rješenja o odbijanju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka predlagatelj je pravovremeno izjavio dvije žalbe, jednu po punomoćnicima Jadranki Sloković i Jasni Matičević, a drugu po punomoćniku Darko Šuperu.

4. U prvoj žalbi predlagatelj ističe žalbene razloge bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. U žalbi u bitnom navodi kako se rješenje ne može ispitati jer nema razloga o odlučnim činjenicama i zato što nije obrazloženo na način propisan člankom 338. stavkom 4. Zakona o parničnom postupku, te da je donošenjem rješenja prvostupanjski sud povrijedio načela zakonitosti, kontradiktornosti i ravnopravnosti stranaka. U prilog tome poziva se na okolnost da u spisu postoje dva vještačenja sačinjena na zahtjev predlagatelja, kojima je činjenično stanje utvrđeno drukčije od onoga iz vještačenja provedenog u ovom postupku, pa smatra da ga prvostupanjski sud nije mogao uzeti u obzir prilikom ocjene postojanja stečajnog razloga prezaduženosti. Dalje u žalbi ponavlja svoje primjedbe na taj nalaz i mišljenje vještaka i tvrdi da je sud neosnovano odbio prijedlog predlagatelja za izvođenjem novog vještačenja, jer bi se tek tada utvrdilo da je dužnik prezadužen i riješilo pitanje primjedbi i prigovora predlagatelja. Posebno ukazuje na nerazumljivost točaka 25. i 26. obrazloženja, te dalje u žalbi navodi kako mu je povrijeđeno pravo na pravično suđenje i pravo na pristup sudu, povrijeđeno je načelo materijalne istine, zatim da je onemogućen u dokazivanju i da je doveden u nejednak položaj u odnosu na dužnika, da je prvostupanjski sud postupio arbitrarno, te u prilog tome navodi dijelove više odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i Europskog suda za ljudska prava. Predlaže da ovaj drugostupanjski sud uvaži žalbu i pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

5. U drugoj žalbi predlagatelj ističe žalbene razloge pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, te u prilog tome u bitnom navodi da je prvostupanjski sud pogrešno utvrdio da na strani stečajnog dužnika ne postoje pretpostavke za otvaranje stečajnog postupka na temelju provedenog vještačenja iako vještak nije uzeo u obzir uobičajene knjigovodstvene standarde i propustio je utvrditi postojanje predlagateljeve tražbine. Smatra pogrešnim zaključak o tome da nalaz i mišljenje vještaka financijske struke i sudskog vještaka Nade Ružić, koji je predlagatelj priložio kao dokaz postojanja svoje tražbine prema dužniku u iznosu od 5.934,13 eura ne predstavlja vjerodostojnu dokumentaciju i valjan dokaz. Smatra da je pogrešno utvrđeno da dužnik nije prezadužen, te da je upravo pitanje postojanja tražbine predlagatelja odnosno vjerovnika temeljna činjenica iz koje slijedi postojanje stečajnog razloga, a da je sud pravilno proveo vještačenje i uzeo u obzir sve relevantne metode i knjigovodstvene standarde, utvrdio bi da tražbina predlagatelja realno postoji, pa bi u smislu članka 7. Stečajnog zakona zaključio da su obveze dužnika veće od imovine odnosno da je dužnik prezadužen. Zaključno navodi kako je financijsko izvješće za 2022. godinu potpisano od neovlaštene osobe pa se ne radi o vjerodostojnoj ispravi. Također predlaže da ovaj drugostupanjski sud uvaži žalbu i pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

6. Protiv dopunskog rješenja žalbu je izjavio dužnik zato što smatra da je njegov zahtjev za naknadu troškova nezakonito odbijen. U prilog tome navodi da je podnio određen zahtjev za naknadu troškova kako je to propisano člankom 164. Zakona o parničnom postupku jer nije znao ni mogao znati da će sud donijeti rješenje o prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka izvan ročišta, posebno zato što je na održanom ročištu naloženo predlagatelju da dostavi financijska izvješća na očitovanje dužniku i vještaku, pa je dužnik opravdano očekivao zakazivanje novog ročišta. Stoga smatra da je pravovremeno podnio određen zahtjev za naknadu troškova nakon što mu je dostavljeno rješenje o odbijanju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka. Predlaže da ovaj žalbeni sud ukine rješenje (pravilno bi bilo preinači) i donese odluku kojom će naložiti predlagatelju da mu nadoknadi troškove postupka

uključujući i troškove žalbe u iznosu od 250,00 eura s uvećanjem za porez na dodanu vrijednost.

7. Predlagateljeva žalba je neosnovana, a dužnikova žalba je djelomično osnovana.

8. Pobijana rješenja ispitana su na temelju odredbe članka 365. stavka 2. u vezi s člankom 381. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 148/11- pročišćeni tekst, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22; dalje: ZPP) i člankom 10. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj: 71/15, 104/17 i 36/22), u granicama žalbenih razloga, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 2., 4., 8., 9., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava (članak 356. ZPP-a).

U odnosu na žalbu protiv rješenja poslovni broj St-171/2023-42

9. Iz obrazloženja tog rješenja proizlazi kako je predlagatelj podnio prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom i u prijedlogu naveo da ima tražbinu prema stečajnom dužniku i da je dužnik prezadužen. S obzirom na to da je dužnik osporio tvrdnje predlagatelja, prvostupanjski je sud postupajući po odredbi članka 125. Stečajnog zakona proveo vještačenje sa zadatkom da vještak ispita postojanje nekog od stečajnih razloga. Ocjenom nalaza i mišljenja vještaka i drugih izvedenih dokaza, prvostupanjski sud je utvrdio da dužnik nije nesposoban za plaćanje, jer nema nepodmirenih obveza i nije prezadužen jer mu je imovina veća od obveza. Budući da se stečajni postupak može otvoriti samo u slučaju postojanja nekog od stečajnih razloga prvostupanjski sud je prijedlog odbio kao neosnovan na temelju odredbe članka 128. stavaka 6. i 7. Stečajnog zakona.

10. Neosnovano žalitelj tvrdi da je prvostupanjski sud pogrešno cijenio nalaz i mišljenje vještaka i da je za pravilno utvrđivanje postojanja stečajnog razloga trebalo provesti novo vještačenje. U prilog tome predlagatelj netočno tvrdi da je vještačenje koje je proveo sud suprotno vještačenjima koja su provedena na zahtjev predlagatelja. Ovo prije svega zato što se vještačenje koje je proveo vještak Nada Ružić uopće ne odnosi na utvrđivanje stečajnog razloga prezaduženosti, nego samo na postojanje tražbine predlagatelja prema dužniku, što prema odredbi članka 109. stavak 2. Stečajnog zakona predstavlja jednu od pretpostavki koje moraju biti ispunjene da bi vjerovnik uopće bio ovlašten za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka. Drugo vještačenje je naručio predlagatelj da bi mogao osporiti nalaz i mišljenje vještaka Gordane Ratković. Zato ga tijekom prvostupanjskog postupka naziva kontravještačenjem.

11. Prema odredbama članaka 252. i 261. ZPP-a koje se na odgovarajući način primjenjuje i na izvođenje dokaza vještačenjem u stečajnom postupku, vještačenje, u pravilu, obavlja jedan vještak; a kad sud ocijeni da je vještačenje složeno, može odrediti dva ili više vještaka; sud rukovodi vještačenjem, označuje vještaku predmet koji će se razgledati, postavlja mu pitanja i, prema potrebi, traži objašnjenja u vezi s danim nalazom i mišljenjem.

12. Dakle, pogrešno je stajalište predlagatelja da nalaz i mišljenje vještaka kojeg je on dostavio u spis predstavlja onaj nalaz i mišljenje koje se u smislu članka 261. stavka 2. ZPP-a bitno razilazi od nalaza i mišljenja drugog vještaka, jer se ta odredba primjenjuje onda kada je sud odredio više vještaka za provođenje vještačenja. Vještački nalaz i mišljenje dani izvan sudske postupke, imaju značenje isprave koju sud ocjenjuje, kao i druge isprave, a nema značenje vještačenja kao neposrednog dokaza. Stoga se ne može primijeniti odredba stavka 3. toga članka prema kojoj će sud zatražiti mišljenje drugih vještaka ako u mišljenju jednog ili više vještaka ima proturječnosti ili nedostataka, ili se pojavi osnovana sumnja u pravilnost danog mišljenja, a ti se nedostaci ili sumnja ne mogu otkloniti ponovnim saslušanjem vještaka. Iz toga dalje slijedi da suprotno onome što tvrdi predlagatelj, prvostupanjski sud nije bio dužan odrediti izvođenje vještačenja po drugom vještaku.

13. Iz obrazloženja razloga zbog kojih je nalaz i mišljenje vještaka ocijenio stručnim i potpunim i utvrdio da dužnik nije prezadužen, proizlazi da je prvostupanjski sud dao jasne i valjane razloge za takvu ocjenu, kao i valjane razloge zbog čega je odbio izvesti dokaz ponovnim vještačenjem po drugom vještaku (članak 292. stavak 4. ZPP-a).

14. Pravilno je odbijen i prigovor predlagatelja, koji kao žalbeni razlog ponavlja u žalbi, da je vještačenje zasnovano na godišnjim financijskim izvještajima za 2021. i 2022. godinu koje nije potpisala ovlaštena osoba dužnika, jer je vještak Gordana Ratković za svoj nalaz i mišljenje koristila kasnije isprave (bruto bilance dužnika na dane 20. veljače 2023. i 17. svibnja 2023.). Prezaduženost kao stečajni razlog mora postojati u vrijeme donošenje rješenja o prijedlogu, ako nije tako, stečajni postupak se ne može otvoriti.

15. Uostalom, i sam predlagatelj u žalbi navodi da se radi o takvom financijskom stanju dužnika koje vodi u prezaduženost. To nije dovoljno da bi se sa sigurnošću moglo utvrditi da je dužnik prezadužen, kao razlog za otvaranje stečajnog postupka.

16. Suprotno žalbenim navodima, prvostupanjski je sud u točkama 25. i 26. obrazloženja naveo dijelove Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja („Narodne novine“ broj: 86/15, 105/20, 9/21 i 150/22) o tome kada se obveza priznaje odnosno kada se rezerviranje priznaje, zato da bi dao razloge zbog kojih dužnik nije trebao u svojim poslovnim knjigama evidentirati predlagateljevu tražbinu.

17. Međutim, po ocjeni ovoga suda to sporno pitanje uopće nije bitno za odluku suda u ovoj pravnoj stvari. Prije svega zato što je predlagatelj bio dužan učiniti vjerojatnim postojanje svoje tražbine prema dužniku u iznosu od 5.943,13 eura, da bi time bila ispunjena prva pretpostavka za postojanje njegovog ovlaštenja (aktivne legitimacije) za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka iz članka 109. stavka 2. Stečajnog zakona. Bez toga uopće ne bi bilo potrebno ispitivati postojanje stečajnog razloga, jer obje pretpostavke (vjerojatnost tražbine i postojanje stečajnog razloga) moraju biti ispunjenje da bi sud na prijedlog vjerovnika mogao otvoriti stečajni postupak.

18. Pitanje je li dužnik tu obvezu knjižio u svojim poslovnim knjigama uopće nije odlučno za postojanje ovlaštenja predlagatelja za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, pa sve ono što je predlagatelj o tome naveo tijekom prvostupanjskog postupka i u izjavljenim žalbama, ne može utjecati na pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja.

19. Pravilno je utvrđeno i da ne postoji nijedan stečajni razlog jer dužnik nije nesposoban za plaćanje ni prezadužen. Kao što je već naprijed navedeno bitne činjenice za takav zaključak prvostupanjski sud je pravilno utvrdio ocjenom izvedenih dokaza, posebno nalaza i mišljenja vještaka iz kojeg jasno proizlazi da je imovina dužnika veća od njegovih obveza, čak i kada se u obveze uračuna tražbina predlagatelja u iznosu od 5.943,13 eura koja je sporna među strankama.

20. Kako se bez postojanja stečajnog razloga ne može donijeti rješenje o otvaranju stečajnog postupka, prvostupanjski sud je pravilno odbio prijedlog predlagatelja kao neosnovan.

21. Zaključno valja dodati da donošenjem pobijanog rješenja nisu povrijeđena ustavna i konvencijska prava predlagatelja. Predlagatelj je imao pristup sudu, odbijanjem nepotrebnog dokaznog prijedloga nije onemogućen u dokazivanju, nije bio u nejednakom položaju u odnosu na dužnika, jer su obje stranke imale jednake mogućnosti za navođenje činjenica i predlaganje dokaza, te konačno prvostupanjski sud je raspravio sve sporne činjenice i nije postupio arbitrarno onda kada je na temelju provedenog vještačenja utvrdio da dužnik nije prezadužen. Uostalom, odbijanjem prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, predlagatelj nije izgubio pravo na pravnu zaštitu radi ostvarenja svoje tražbine, nego je do toga došlo zato što je izabrao pogrešan pravni put.

22. Kako ne postoje razlozi na koje ukazuje predlagatelj, a ni oni na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, na temelju odredbe članka 380. točke 2. ZPP-a u vezi s člankom 10. Stečajnog zakona, žalba je odbijena kao neosnovana i prvostupanjsko rješenje potvrđeno.

U odnosu na žalbu protiv rješenja poslovni broj St-171/2023-48

23. Iz obrazloženja tog rješenja proizlazi kako je zahtjev dužnika za naknadu troškova odbijen kao neosnovan zato što dužnik nije stavio određen zahtjev za naknadu troškova prije donošenja rješenja o odbijanju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, nego je to učinio tek u prijedlogu za donošenje dopunskog rješenja o troškovima što je po stajalištu prvostupanjskog suda suprotno odredbama članka 164. stavaka 2., 3. 4. i 8. te članka 339. ZPP-a.

24. Prema odredbi članka 128. stavka 6. Stečajnog zakona sud će na ročištu, a najkasnije u roku od tri dana nakon njegova zaključenja, donijeti rješenje o otvaranju stečajnoga postupka ili o odbijanju prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka, a prema stavku 7. u rješenju o odbijanju prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka sud će odrediti tko je dužan naknaditi troškove postupka.

25. Iz podataka u spisu razvidno je da je 29. lipnja 2023. održano ročište radi očitovanja o prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka i rasprave o pretpostavkama za ispitivanje uvjeta za otvaranje stečajnog postupka, koje je završeno izdavanjem naloga vještaku i predlagatelju da dostave određene isprave, koje će onda sud dostaviti predlagatelju i dužniku odnosno vještaku i dužniku. Dakle, ročište radi rasprave o pretpostavkama za ispitivanje uvjeta za otvaranje stečajnog postupka nije zaključeno i doneseno rješenje o prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka. To rješenje nije doneseno ni u roku od tri dana od održavanja tog ročišta, nego tek 13. prosinca 2023. nakon dostavljanja traženih isprava i očitovanja stranaka i vještaka, bez održavanja ročišta.

26. U takvoj pravnoj situaciji dužnik se pravilno poziva na odredbu članka 164. stavak 3. ZPP-a koju na odgovarajući način treba primijeniti u ovoj pravnoj stvari jer raspravljanje nije bilo završeno na ročištu održanom 29. lipnja 2023. To što je prvostupanjski sud donio rješenje o prijedlogu izvan ročišta, bez prethodnog zaključenja raspravljanja ne može ići na štetu stranke koja time nije dobila priliku da podnese određen zahtjev za naknadu troškova.

27. Osim toga u ovoj pravnoj situaciji se na odgovarajući način može primijeniti i odredba članka 164. stavka 8. ZPP-a (na koju se prvostupanjski sud poziva, ali ne obrazlaže kako ju je primijenio) kojom je propisan rok za podnošenje zahtjeva za naknadu troškova onda kada odluka kojom se završava postupak nije donesena na ročištu. U takvim slučajevima zahtjev za naknadu troškova može se staviti u roku od 15 dana nakon dostave odluke.

28. Iz podataka u spisu proizlazi da je dužnik određen zahtjev za naknadu troškova stavio u roku od 15 dana nakon što mu je dostavljeno rješenje o odbijanju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, pa je njegov zahtjev nepravilno odbijen kao neosnovan.

29. Na temelju njegovog određenog zahtjeva dužnik ima pravo na naknadu troškova na ime nagrade za zastupanje na ročištu održanom 29. lipnja 2023. u iznosu od 200,00 eura prema Tbr. 15. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj 138/23) i vrijednosti predmeta spora od 5.934,13 eura koliko iznosi predlagateljeva tražbina, za sastav podneska kojim se očitovao na prijedlog za otvaranje stečajnog postupka od 23. ožujka 2023. i podneska od 11. srpnja 2023. u iznosu od 200,00 eura za svako prema Tbr. 14/2, što uvećano za porez na dodanu vrijednost (Tbr. 46) iznosi ukupno 750,00 eura.

30. Dužniku nisu priznati troškovi za sastavljanje dva podneska istoga dana 11. srpnja 2023. jer bez obzira što se jednim od njih očitovao na navode predlagatelja, a drugim na navode vještaka, to je mogao i trebao učiniti jednim podneskom (članak 155. stavak 1. ZPP-a).

31. Stoga je na temelju odredbe članka 380. točke 3. ZPP-a valjalo odbiti dužnikovu žalbu i pobijano rješenje potvrditi u dijelu kojim je odbijen njegov zahtjev za naknadu troškova postupka u iznosu od 250,00 kuna, a u preostalom dijelu preinačiti tako da je naloženo predlagatelju da dužniku nadoknadi troškove postupka u iznosu 750,00 eura.

32. O zahtjevu dužnika za naknadu troškova žalbe odlučeno je na temelju odredbe članka 166. stavka 2. u svezi s člankom 154. stavkom 2. ZPP-a. Ti troškovi su odmjereni prema vrijednosti predmeta spora od 1.000,00 eura koliko iznose troškovi postupka koje dužnik pobija žalbom i prema Tbr. 14/3 i 46. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika tako da ukupno iznose 187,50 eura. S obzirom da je dužnikova žalba samo djelomično osnovana (u omjeru od 75%) pripada mu pravo na razmjernan dio od 140,62 eura. Stoga je naloženo predlagatelju da dužniku nadoknadi troškove žalbe u tome iznosu, a zahtjev dužnika iznad toga iznosa odbijen je kao neosnovan.

Zagreb, 6. veljače 2024.

Predsjednik vijeća
Raoul Dubravec